

Súd: Okresný súd Bratislava I  
Spisová značka: 7C/139/2015  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115229451  
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2018  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr.Mgr. Miriam Plavčáková  
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2018:1115229451.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I, pred samosudkyňou Mgr. Mgr. Miriam Plavčákovou, v právnej veci v právnej veci žalobcu: S. Ď., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom XXXX C. G., J., J. XXXXX, N., zastúpeného: JUDr. Lubomír Müller, euroadvokát, so sídlom Symfonická 1469/9, Praha, Česká republika, proti žalovanému: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 €, takto

### rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy konania podľa miery úspechu vo výške 100 % v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o výške náhrady trov konania.

### odôvodnenie:

1. Žalobou doručенou súdu dňa 20.11.2015 sa žalobca proti žalovanému domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 €. Žalobu odôvodnil tým, že rozsudkom Vojenského obvodného súdu Prešov zo dňa 06.06.1989, sp. zn. 2T 58/89 bol žalobca uznaný vinným z trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon (ďalej len „TZ“), a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 2 roky nepodmienečne. Tento trest bol čiastočne vykonaný v období od 25.04.1989 do 22.12.1989. Uznesením Vojenského obvodného súdu Prešov zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4Rtv 30/91, bol uvedený rozsudok zrušený vo výroku o treste. Následným rozsudkom zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4Rtv 30/91, v znení rozsudku Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 07.08.1991, sp. zn. 1RTo 34/91, bolo upustené od potrestania. Oznámením Federálneho ministerstva obrany zo dňa 17.07.1992, sp. zn. RTr 1820/91, bol žalobca čiastočne odškodnený. Všetky vyššie uvedené rozhodnutia boli zrušené uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 23.01.2013, č.k. 41Nt/22/2012-41, ktorým bola povolená obnova konania a následným uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 08.10.2014, č.k. 33Tv/1/14-5 bolo trestné stíhanie proti žalobcovi zastavené, pretože žiadny zo žalovaných skutkov nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Žalobca dňa 27.11.2014 požiadal žalovaného o dodatočné odškodnenie, čomu žalovaný dňa 07.07.2015 čiastočne vyhovel, ale náhradu nemajetkovej ujmy nepriznal z dôvodu, že ju nie je možné priznať podľa § 23 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii (ďalej len „Zákon o súdnej rehabilitácii“). Žalobca ďalej vyjadril názor, že v ustanovení § 23 ods. 1 Zákona o súdnej rehabilitácii je uvedený len demonštratívny výpočet predmetov odškodnenia, že nárok zakladá aj ustanovenie čl. 9 ods. 5 a čl. 14 ods. 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, že nárok sa opiera o judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, konkrétne o rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci V. a F. proti D. zo dňa 29.05.1997, sp. zn. 54/1996/673/859-860, a nakoniec poukázal aj na porovnateľné konania na tunajšom súde, v ktorých súd náhradu nemajetkovej ujmy priznal. Na preukázanie svojich tvrdení predložil:

- Oznámenie Federálneho ministerstva obrany zo dňa 17.07.1992, sp. zn. RTr 1820/91 (č.l. 4)
- Uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 23.01.2013, č.k. 41Nt/22/2012-41 (č.l. 5)
- Uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 08.10.2014, č.k. 33Tv 1/14-5 (č.l. 6)
- Žiadosť o odškodnenie zo dňa 27.11.2014 (č.l. 8)
- Rozhodnutie o odškodnení zo dňa 07.07.2015 (č.l. 9)

2. Písomným podaním doručeným súdu dňa 29.12.2016 sa žalovaný vyjadril k žalobe tak, že považuje za dôležité zaoberať sa na prvom mieste otázkou, či žalobca svoj nárok uplatnil v stanovenej prekluzívnej lehote a poukázal na ustanovenie § 24 ods. 1 Zákona o súdnej rehabilitácii. Ďalej uviedol, že rozsudkom Vojenského obvodného súdu Prešov zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4 Rtv 30/91, v spojení s rozsudkom Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 07.08.1991, sp. zn. 1 RTo 34/91 pri nezmenenom výroku o vine odsudzujúceho rozsudku Vojenského obvodného súdu Prešov zo dňa 06.06.1989, sp. zn. 2 T 58/89 bolo upustené od potrestania. Žalovaný je názoru, že žalobcovi už týmto okamihom vznikol nárok na odškodnenie podľa § 23 Zákona o súdnej rehabilitácii, keďže už rozsudkom Vojenského obvodného súdu Prešov zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4 Rtv 30/91, v spojení s rozsudkom Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 07.08.1991, sp. zn. 1 RTo 34/91 sa ukázalo, že žalobca nemal vykonať trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov. V súvislosti s týmto rozsudkom si aj žalobca žiadosťou podanou na Federálnom ministerstve obrany uplatnil právo na odškodnenie, na základe ktorej bol stanoviskom zo dňa 17.07.1992 odškodnený podľa § 23 ods. 1 písm. a) a c) Zákona o súdnej rehabilitácii, no náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch si žalobca neuplatnil. Nakoľko žaloba bola súdu doručená dňa 20.11.2015, žalobca si právo uplatnil po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty, ktorá začala plynúť dňa 08.08.1991. Žalovaný následne uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdením, že ako jediný titul, od ktorého možno odvodzovať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, možno vnímať až uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 08.10.2014, č.k. 33Tv 1/14-5, ktorým bolo trestné stíhanie voči žalobcovi zastavené. Žalobca si v danom prípade uplatňuje nárok podľa Zákona o súdnej rehabilitácii a je nepochybné, že titul na uplatnenie si nároku na odškodnenie v súvislosti s trestom odňatia slobody nadobudol už rozsudkom Vojenského obvodného súdu Prešov zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4 Rtv 30/91 v spojení s rozsudkom Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 07.08.1991. K právnomu základu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalovaný uviedol, že žalobca si zakladá svoj nárok demonštrativnosťou výpočtu nárokov na odškodnenie uvedených v § 23 Zákona o súdnej rehabilitácii a poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.02.2016, sp. zn. 3Co/38/2014, podľa ktorého je Zákon o súdnej rehabilitácii zákonom špeciálnym vo vzťahu k ostatným zákonom upravujúcim odškodňovanie neprávom odsúdených osôb a jeho úprava prednosť pred týmito všeobecnými úpravami a preto treba vychádzať z toho, že pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle odškodniť rehabilitované osoby aj za utrpenú ujmu, bol by to v zákone upravené. Následne ešte žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.11.2011, sp. zn. 8Co/85/2011 a na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 24.08.2010, sp. zn. 25Cdo 1487/2008, podľa ktorých demonštrativný výpočet položiek nárokov na odškodnenie uvedený v § 23 ods. 1 Zákona o súdnej rehabilitácii neupravuje nárok na nemajetkovú ujmu a súd nemôže ako orgán súdnej moci nahradzovať činnosť zákonodarcu a nárok na nemajetkovú ujmu priznať. Demonštrativnosť výpočtu znamená, že okrem nárokov na odškodnenie uvedených v § 23 ods. 1 možno priznať odškodnenie vyplývajúce aj z § 23 ods. 2, § 25 a taktiež z § 27 predmetného zákona. Ďalej sa žalovaný vyjadril k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach, na základe ktorého si žalobca uplatňoval náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaný poukázal na čl. 14 ods. 6 predmetného paktu, na ktorý sa odvolával aj žalobca, s odôvodnením, že tento článok nezakladá priamo nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ale odkazuje na príslušnú vnútroštátnu úpravu, pričom žiadny zákon platný v Slovenskej republike požadované odškodnenie žalobcovi nepriznáva. Žalovaný ďalej vyjadril názor, že takúto nemajetkovú ujmu by bolo možné priznať na základe čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý zakladá možnosť priamej aplikácie čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) za predpokladu, že zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd ako vnútroštátna úprava, v súvislosti s čím poukázal na Stanovisko pléna Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 25.11.2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 39/14, v ktorom je uvedené, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru vzniká za predpokladu, že k zásahu došlo, resp. tento zásah bol ukončený až potom, čo sa Dohovor stal pre Českú republiku záväzný. Okamih účasti tejto osoby na rehabilitácii nie je z tohto hľadiska relevantný. Žalobca vykonal trest odňatia slobody vrátane väzby v čase, keď Slovenská republika nebola Dohovorom viazaná. Na podporu týchto tvrdení opätovne poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.02.2016, č.k. 3Co/38/2014-64, v ktorom súd vyslovil nemožnosť priamej aplikácie čl. 5 ods. 5 Dohovoru v súvislosti s priznaním náhrady nemajetkovej

ujmy, ktorá vznikla zásahom do osobnej slobody dotknutej osoby, ku ktorému došlo, resp. ak zásah bol ukončený pre tým, ako sa stal Dohovor pre Slovenskú republiku záväzný. Následne sa žalovaný vyjadril aj k rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci V. a F. proti D. zo dňa 29.05.1997, sp. zn. 54/1996/673/859-860, tak, že tento nie je na prejednávajúcu vec aplikovateľný, nakoľko ním súd priznal odškodnenie, na ktorého nárok vznikol práve porušením povinností vyplývajúcich pre štát z čl. 5 ods. 1 Dohovoru, avšak s tým rozdielom, že k zásahu došlo v čase, keď bol tento štát Dohovorom viazaný. Žalovaný bol názoru, že základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcom nevyplýva ani z vnútroštátnej právnej úpravy, ani z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. K výške uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalovaný uviedol, že možnosť priznania náhrady nemajetkovej ujmy predpokladá preukázanie vzniku nemajetkovej ujmy a to vo forme preukázania konkrétnych následkov v živote poškodeného. Dôkazy na preukázanie takýchto následkov žalobca v žalobe ani len nenavrhol.

3. Písomným podaním doručeným súdu dňa 30.12.2016 žalobca doplnil žalobu tak, že poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.10.2016, č.k. 14Co/463/2015-168, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02.02.2015, č.k. 17C/157/2014-63, podľa ktorého ustanovenia Zákona o súdnej rehabilitácii a zákona č. 58/1969 Zb. sa musia vykladať v súlade s platným znením ústavy, a podľa čl. 11 aj v súlade s ratifikovanými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Súd konštatoval, že v súlade s rozhodnutím Európskeho súdu o ľudských právach vo veci F. Y. R., vnútroštátne súdy nemajú síce zvláštnu povinnosť odškodňovať krivdy za škody spôsobené pred ratifikáciou Dohovoru, ale takúto možnosť s prihliadnutím na svoju ekonomickú a sociálnu politiku nesporne majú.

4. Písomným podaním doručeným súdu dňa 16.01.2017 sa žalobca vyjadril k podaniu žalovaného tak, že nárok nepovažuje za prekludovaný z dôvodu zrušenia rozsudku Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 07.08.1991 uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 23.01.2014, č.k. 41Nt/22/2012-41. Lehotu na uplatnenie nároku je podľa žalobcu možné počítať až od právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Prešov zo dňa 08.10.2014, č.k. 33Tv/1/2014-5, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie žalobcu. Ďalej žalobca vyjadril názor, že judikáty, na ktoré odkazoval žalovaný sú už prekonané a poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09.06.2016, č.k. 9Co/344/2014-120, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30.01.2014, č.k. 21C/112/2012-74, kde sa Krajský súd v Bratislave vyjadril tak, že trestné stíhanie a i prípadný výkon väzby je vždy vážnym zásahom do osobnej slobody jednotlivca, ktorý je spojený s rozsiahlymi negatívnymi následkami pre poškodeného. Vo zvyšnej časti žalobca len zopakoval svoje tvrdenia uvedené v žalobe.

5. Žalovaný sa k vyššie uvedenému vyjadreniu žalobcu vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 21.03.2017, kde reagoval na uplynutie prekluzívnej lehoty na uplatnenie nároku žalobcu tak, že tvrdenie žalobcu, že rozsudok Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 07.08.1991 nemôže byť relevantný pre uplatňovanie akýchkoľvek nárokov, nie je správny. Na základe tohto rozsudku bol žalobca aj riadne odškodnený oznámením Federálneho ministerstva obrany. Žalovaný taktiež nevidel žiadny relevantný dôvod, ktorý by žalobcovi bránil uplatniť si odškodnenie nemajetkovej ujmy už na základe rozsudku Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 26.06.1991 a dodal, že podľa jeho názoru uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 08.10.2014, č.k. 33Tv/1/14-5, ktorým bolo trestné stíhanie voči žalobcovi zastavené, vznikol žalobcovi nárok len v súvislosti s ujmou spôsobenou priebehom samotného trestného konania. K rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09.06.2016, č.k. 9Co/344/2014-120, na ktorý sa odvolával žalobca žalovaný uviedol, že k neprípustnosti záverov tohto rozsudku sa vyjadril aj samotný Krajský súd v Bratislave v rozsudku zo dňa 30.11.2016, sp. zn. 3Co/278/2015 tak, že Krajský súd v Bratislave vôbec nevyvetlil, prečo, v prípade uznania viny žalobcu za spáchanie trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách a jeho odsúdenia na trest odňatia slobody v trvaní dva roky nepodmienečne, vyvodil základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z čl. 5 ods. 5 Dohovoru, keď v čase zásahu do osobnej slobody dotknutej osoby došlo ešte predtým, ako sa Dohovor stal pre Slovenskú republiku záväzným. Následne ešte žalovaný poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.05.2007, sp. zn. 4Cdo 177/2005 a na rozsudky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.11.2016, sp. zn. 4Co/282/2015, zo dňa 25.02.2016, sp. zn. 3Co/38/2014, zo dňa 30.11.2016, sp. zn. 3Co/278/2015 a zo dňa 30.11.2016, sp. zn. 3Co/446/2014. Na základe uvedeného žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že právne názory, na ktoré žalovaný poukázal, boli prekonané. Ďalej sa žalovaný vyjadril k rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.10.2016, č.k. 14Co/463/2015-168, v ktorom sa súd odvolával na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kopecký vs. Slovensko

tak, že je evidentné, že došlo k dezinterpretácii tohto rozsudku Krajským súdom Bratislava, nakoľko z tohto rozhodnutie vyplýva, že je na orgánoch zákonodarnej moci a nie orgánoch aplikácie práva aby zväzili, či pristúpia k prijatiu zákonov umožňujúcich náhradu škody aj za skutky v rozpore s Dohovorom, ku ktorým došlo v čase kedy členský štát Dohovorom nebol viazaný. Vo zvyšku sa žalovaný pridržiaval svojich doterajších tvrdení.

6. K tomuto vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca písomným podaním doručeným súdu dňa 05.05.2017 tak, že podľa jeho názoru má byť v prípade kolízie právnych názorov rozhodované v prospech nezákonne poškodených a poukázal na závery Ústavného súdu Českej republiky v nálezoch zo dňa 12.03.2001, sp. zn. II. ÚS 187/2000, zo dňa 02.06.2005, sp. zn. I. ÚS 605/03, zo dňa 01.12.2005, sp. zn. II. ÚS 290/05, zo dňa 06.12.2005, sp. zn. I. ÚS 565/03, zo dňa 28.06.2007, sp. zn. I. ÚS 712/05, zo dňa 26.10.2007, sp. zn. I.ÚS 2366/07 a zo dňa 15.04.2015, sp. zn. I. ÚS 819/15.

Z vykonaného dokazovania a zo zhodných vyjadrení účastníkov konania mal súd za preukázaný nasledovný skutkový stav:

7. Rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 06.06.1989, sp. zn. 2T 58/89 bol žalobca uznaný za vinného z trestného činu podľa § 269 ods. 1 TZ (trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách) a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov.

8. Z oznámenia Federálneho ministerstva obrany zo dňa 17.07.1992 mal súd za preukázané, že žalobca čiastočne vykonal trest v období od 25.04.1989 do 22.12.1989 a za toto bol žalobca odškodnený.

9. Uznesením Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4Rtv 30/91 bol zrušený výrok o treste uložený navrhovateľovi rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 06.06.1989, sp. zn. 2T 58/89 a následným rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4Rtv 30/91 v znení rozsudku Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 07.08.1991, sp. zn. 1Rto 34/91 bolo upustené od potrestania žalobcu.

10. Z rozhodnutia o odškodnení zo dňa 07.07.2015 a zo žiadosti o odškodnenie zo dňa 27.11.2014 mal súd za preukázané, že žalobca žiadal o odškodnenie vo výške 6,70 € ako paušálnej náhrady nákladov trestného konania, náhrady nákladov obhajoby v pôvodnom konaní a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 €. V odpovedi sa uvádza, že žalobcovi bolo priznané odškodnenie vo výške 6,70 €, nakoľko nepredložil doklady o úhrade nákladov na obhajobu v pôvodnom konaní a náhradu nemajetkovej ujmy nemožno priznať podľa § 23 Zákona o súdnej rehabilitácii.

11. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 23.01.2013, č.k. 41Nt/22/2012-41 súd:

- povolil obnovu konania vedenú na Vojenskom obvodovom súde Prešov pod sp. zn. 2T/58/89, ktoré sa skončilo rozsudkom sp. zn. 2T/58/89 dňa 06.06.1989, právoplatným v spojení s uznesením Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4Rtv 30/91, a rozsudkom Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 07.08.1991 sp. zn. 1Rto/34/91 a

- zrušil výrok o vine v rozsudku Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 2T/58/89 zo dňa 06.06.1989 a výrok o treste v rozsudku Vyššieho vojenského súdu Trenčín sp. zn. 1Rto/34/91 zo dňa 7.08.1991 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce.

12. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 08.10.2014, č.k. 33Tv 1/14-5 súd trestné stíhanie pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách, ktorý mal byť spáchaný skutkom zo dňa 10.04.1989, zastavil, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

13. Uvedené skutkové okolnosti neboli medzi stranami konania sporné. Sporné bolo právne posúdenie veci, teda to, či žalobcovi vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a či tento nárok nebol premlčaný resp. prekludovaný a v akom rozsahu sa tak prípadne stalo.

14. Predmetom konania je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné väznenie, ktoré trvalo 241 dní.

Súd vec právne posúdil nasledovne:

15. Právo na odškodnenie za odsudzujúce súdne rozhodnutia za činy, ktoré smerovali k uplatneniu práv a slobôd občanov, vrátane práva slobodne vyznávať svoju vieru, a ktoré boli vyhlásené za trestné v rozpore s medzinárodným právom, je u nás upravené zákonom č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii.

16. Podľa § 1 ods. 2 Zákona o súdnej rehabilitácii, činy, ktoré smerovali k uplatneniu práv a slobôd občanov zaručených ústavou a vyhlásených vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a v nadväzujúcich medzinárodných paktoch o občianskych a politických právach, boli česko-slovenskými trestnými zákonmi vyhlásené za trestné v rozpore s medzinárodným právom a medzinárodnému právu odporovalo aj ich trestné stíhanie a trestanie.

17. Podľa § 4 písm. c) Zákona o súdnej rehabilitácii, prieskumné konanie podľa tohto oddielu možno konať vo veciach, v ktorých sa v čase od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 vyhlásilo odsudzujúce súdne rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť, pre iné zločiny, trestné činy, prečiny alebo priestupky neuvedené v § 2, spáchané po 5. máji 1945 podľa prvej hlavy a druhej hlavy prvého oddielu osobitnej časti zákona č. 86/1950 Zb. v znení zákonov ho meniacich a dopĺňajúcich, ďalej pre trestný čin nenastúpenia služby v brannej moci podľa § 265 a 266, vyhýbania sa služobnej povinnosti podľa § 270, pre trestný čin zbehnutia podľa § 273 ods. 3 a pre trestný čin spolčenia sa na zbehnutie podľa § 275 ods. 2 písm. b) uvedeného zákona.

18. Žalobca v súlade s § 4 písm. c) zákona č. 119/1990 Zb. inicioval prieskumné konanie v roku 1991 s tým výsledkom, že súd najprv uznesením zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4Rtv 30/91, v pôvodnom odsudzujúcom rozsudku zrušil celý výrok o treste a nasledujúcim rozsudkom zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4Rtv 30/91 pri nezmenenom výroku o vine upustil od potrestania žalobcu. Toto rozhodnutie bolo podkladom pre čiastočnú rehabilitáciu žalobcu, v rámci ktorej mu nebolo priznané odškodnenie za nemajetkovú ujmu s tým, že v časti nároku, v ktorej žalobcovi nebolo vyhovené bol odkázaný občianske súdne konanie. Žalobca ani netvrdil ani nepreukázal, že takéto konanie inicioval ani to, že by v takomto konaní bol úspešný.

19. V roku 2012 žalobca inicioval obnovu pôvodného trestného konania, pričom v rámci obnovy trestného konania súd zrušil výrok o vine v pôvodnom trestnom konaní ako aj všetky ďalšie výroky, ktoré mali svoj podklad vo výroku o vine.

20. Na tomto mieste súd považuje za potrebné zdôrazniť, že sa nestotožňuje s výkladom účinkov konania o obnove, tak ako ich v priebehu konania interpretoval žalobca, t.j. že uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 23.01.2013, č.k. 41Nt/22/2012-41 boli zrušené všetky predchádzajúce rozhodnutia, vrátane rehabilitačných rozhodnutí a keďže tieto rozhodnutia sú zrušené, proste neexistujú a nemožno od nich odvíjať nijaké právne dôsledky. Z obsahu uznesenia Okresného súdu Prešov zo dňa 23.01.2013, č.k. 41Nt/22/2012-41 nevyplýva, že týmto uznesením bolo zrušené pôvodné rehabilitačné rozhodnutie ako celok, ale bol zrušený výrok o vine žalobcu za trestný čin, ktorá bola žalobcovi deklarovaná rozhodnutím Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 06.06.1989, sp. zn. 2T/58/89, výrok o treste, ktorý bol žalobcovi uložený rozsudkom Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 07.08.1991, sp. zn. 1Rto/34/91 a rozhodnutia na výrok o treste obsahovo nadväzujúce. Pôvodné rozhodnutie o treste žalobcu, uvedené v rozhodnutí Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 06.06.1989, sp. zn. 2T/58/89 bolo zrušené rozhodnutím Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4Rtv/30/91 a následným rozhodnutím Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4Rtv/30/91 bolo upustené od potrestania žalobcu. Teda v čase vydania rozhodnutia Okresného súdu Prešov zo dňa 23.01.2013, č.k. 41Nt/22/2012-41, bolo vo vzťahu k žalobcovi právoplatné rozhodnutie o vine žalobcu za trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách, rozhodnutie VOS Prešov zo dňa 26.06.1991 sp. zn. 4Rtv/30/1991, ktorým bol zrušený pôvodne uložený trest a rozhodnutie VOS Trenčín sp. zn. 1Rto/34/91 zo dňa 07.08.1991, ktorým pri nezmenenom výroku o vine bolo upustené od potrestania. Rozhodnutím č.k. 41Nt/22/2012-41 zo dňa 23.1.2013 zostalo nedotknuté rozhodnutie VOS Prešov zo dňa 26.06.1991 sp. zn. 4Rtv/30/1991, ktorým bol zrušený pôvodne uložený trest a ktoré bolo podkladom rehabilitácie žalobcu v roku 1992 (na základe oznámenia Federálneho ministerstva obrany . RTr 1820/91 zo dňa 17.07.1992)

21. Predpokladom vzniku nároku na odškodnenie podľa zákona č. 119/1990 Zb. bolo v prvom rade zrušenie trestného rozhodnutia zo zákona podľa druhého oddielu citovaného zákona alebo zrušenie, prípadne aj zmiernenie rozhodnutia v rámci prieskumného konania. Rozhodnutie o treste žalobcu bolo

zrušené v rámci prieskumného konania, vedeného na Vojenskom obvodovom súde Prešov. Na základe tohto zrušujúceho rozhodnutia vznikol žalobcovi nárok na odškodnenie podľa § 23 citovaného zákona s tým, že neuspokojené nároky žalobcu, ktoré si žalobca v rámci rehabilitácie v roku 1991-2 uplatnil (opomenul uplatniť) zanikli uplynutím troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo pôvodné rozhodnutie o treste zrušené, t.j. uplynutím troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 26.06.1991, sp. zn. 4Rtv 30/91. Žalobca bol zároveň poučený, že nároky neuspokojené rehabilitáciou si môže uplatniť v občianskom súdnom konaní na Okresnom súde Prešov

22. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o súdnej rehabilitácii, nárok treba uplatniť na súde v lehote troch rokov od právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia alebo rozhodnutia odsudzujúceho na miernejší trest alebo rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo; inak nárok zaniká. Počas predchádzajúceho prerokovania nároku podľa § 9 zákona č. 58/1969 Zb., najviac však šesť mesiacov táto lehota pre uplatnenie nároku neplynie.

23. Aj keď to zo súdneho spisu výslovne nevyplýva, rozhodnutie VOS Prešov zo dňa 26.06.1991 sp. zn. 4Rtv/30/1991, ktorým bol zrušený pôvodne uložený trest, muselo nadobudnúť právoplatnosť najneskôr dňa 17.6.1992 (kedy Federálne ministerstvo obrany rozhodovalo o rehabilitačných nárokoch žalobcu - je nepravdepodobné, aby bolo vydané rehabilitačné rozhodnutie skôr, ako by niektorý z titulov rehabilitácie nadobudol právoplatnosť). V takomto prípade prekluzívna lehota na uplatnenie nárokov žalobcu uplynula najneskôr 17.6.1995. Akékoľvek nároky, ktoré si žalobca uplatnil po uplynutí tejto lehoty, vrátane nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy uplatnenej v tomto konaní sú prekludované, a teda ich súd nemôže priznať. Na prípadný zánik nároku v dôsledku uplynutia čas nemôžu mať žiaden vplyv ani prípadné ďalšie rozhodnutia súdu v označenej trestnej veci, vrátane rozhodnutia o zrušení rehabilitačného titulu (čo sa však nestalo).

24. Podľa § 6 ods. 1 Zákona o súdnej rehabilitácii, návrh možno podať najneskôr do dvoch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona. Ak prieskumné konanie sa začalo len na návrh prokurátora a ten ho vzal späť, môže odsúdený podať návrh najneskôr do jedného roka odo dňa, keď bol o späť vzatí návrhu upovedomený.

25. Podľa § 6 ods. 2 Zákona o súdnej rehabilitácii, ak oprávnená osoba z dôležitých dôvodov zmešká lehotu na podanie návrhu na začatie konania, môže požiadať o navrátenie lehoty do jedného mesiaca od pominutia prekážky, najneskôr však do troch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona. Ak sa návrh na začatie konania dosiaľ nepodal, treba ho spojiť so žiadosťou.

26. Návrh na obnovu konania podal žalobca v roku 2012, pričom Zákon o súdnej rehabilitácii nadobudol účinnosť dňa 01.07.1990. Preto rozhodnutie Okresného súdu Prešov zo dňa 23.01.2013, č.k. 41Nt/22/2012-41, vydané viac ako 20 rokov od účinnosti Zákona o súdnej rehabilitácii nemožno v súlade s § 6 citovaného zákona považovať za rozhodnutie vydané v prieskumnom konaní podľa tretieho oddielu citovaného zákona. Prípustnosť aplikácie Zákona o súdnej rehabilitácii v súvislosti s uvedeným rozhodnutím nevyplýva ani z ďalších ustanovení tohto zákona. Preto z rozhodnutia Okresného súdu Prešov zo dňa 23.01.2013, č.k. 41Nt/22/2012-41 nemožno žalobcovi priznať žiadne nároky podľa zákona o súdnej rehabilitácii, čo však nevyklučuje uplatnenie nárokov voči štátu z nezákonného rozhodnutia prípadne nesprávneho úradného postupu.

27. Žalobca neuviedol žiadne také skutkové tvrdenia, ktoré by na posúdenie žalovaného nároku odôvodňovali aplikáciu zákona č. 514/2003 Z.z. resp. zákona č. 58/1969 Zb. - žalobca netvrdil, že si uplatňuje škodu prípadne nemajetkovú ujmu v dôsledku konkrétneho nezákonného rozhodnutia prípadne konkrétneho nesprávneho úradného postupu.

28. Súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že rozhodnutia českých súdov, označené žalobcom nemožno na daný prípad aplikovať pre odlišnosť vo vývoji právneho poriadku.

29. K rozhodnutiam ESLP, na ktoré poukazoval žalobca, súd uvádza nasledovné:

- rozsudok ESLP č. 54/1996/673/859-860 zo dňa 29.5.1997 vo veci V. C. F. proti D.- vychádza zo situácie, kedy sťažovatelia boli väznení v rozpore s vnútroštátnymi predpismi a vnútroštátnymi orgánmi im nebolo priznané žiadne odškodnenie - uvedená situácia je úplne odlišná od prejednávanej veci: žalobca bol v rozhodujúcom čase väznený v súlade s vnútroštátnymi predpismi a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd v tom čase náš štát viazaný nebol, pretože nebol signatárom Dohovoru

- rozsudok ESLP F. Y. R. - sťažovateľ namietal porušenie práva pokojne užívať majetok- z tohto rozhodnutia sa súdu javí ako právne významná časť odôvodnenia, vzťahujúca sa na časovú aplikáciu Dohovoru, v ktorej sa uvádza, že Dohovor nemôže byť interpretovaný ako ukladajúci zmluvným štátom vydať majetok, ktorý nadobudli pred ratifikáciou Dohovoru, avšak ak zmluvný štát po ratifikácii Dohovoru schváli právnu úpravu, ktorá oprávňuje na úplné alebo čiastočné vydanie majetku skonfiškovaného za bývalého režimu, takúto právnu úpravu možno považovať za vytvárajúcu nový majetok, chránený Dohovorom.

30. Súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že jeho nárok možno vyvodiť aj z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, prípadne z Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, a to z nasledujúcich dôvodov: Aplikácia čl. 5 ods. 5 Dohovoru na prejednávajúcu vec nie je možná, nakoľko Dohovor sa stal pre SR záväzný od 18.03.1992, teda až po vydaní právoplatného odsudzujúceho rozhodnutia a zároveň až po vydaní právoplatných rehabilitačných rozhodnutí. Taktiež Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach nezakladá priamy nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ale odkazuje na príslušnú vnútroštátnu úpravu, preto žalovaný nárok nemožno vyvodiť ani z tohto medzinárodného právneho predpisu.

31. Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.

31. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "C.s.p."), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

33. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania podľa miery úspechu vo výške 100 %.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 CSP ( t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. v platnom znení).